

**Ramowy program działań
profilaktyczno-wychowawczych
przeciw agresji**

Przedstawiona poniżej propozycja ramowego programu profilaktyczno-wychowawczego przeciw agresji zakłada udział w nim wszystkich członków wspólnoty szkolnej, systematyczność oddziaływań, konsekwentne przestrzeganie ogólnych zasad i reguł realizacji programu działań, przynajmniej 30-odcinkowy cykl realizacji w całej szkole lub wybranej klasie/klasach.

Program oparty jest na następujących działaniach: krótkim wprowadzeniu w tematykę, spontanicznych i opartych na literaturze wypowiedziach uczniów, warsztatach kształcących umiejętności, planowych działaniach na terenie szkoły i w środowisku lokalnym aktywizujących określone emocje, postawy, wartości, nagradzaniu za zachowania zgodne z prospołecznymi, altruistycznymi wzorcami, wyznaczaniu konkretnych zachowań, które mają być eliminowane lub wprowadzane do repertuaru uczniowskiego.

Tematyka poszczególnych etapów działania:

1. Wprowadzenie - przedłożenie założeń, przyjęcie przez aklamację programu i potwierdzenie gotowości wszystkich uczestników do podporządkowania się regułom programu.
2. Wartość życia i zdrowia
3. Co to jest agresja i dlaczego należy jej unikać?
4. Kim jest człowiek dobrze wychowany? W jaki sposób człowiek staje się dobrze wychowany?
5. Dlaczego powinno dbać się o piękno języka, którym się komunikujemy z innymi?
6. Jakie są pozawerbalne formy komunikacji interpersonalnej? Kiedy i w jaki sposób wykorzystujemy pozawerbalny język komunikacji?
7. Co to jest empatia? Jak można zostać człowiekiem empatycznym?
8. Czym jest odpowiedzialność? Co to znaczy, że ktoś jest odpowiedzialny? Od kiedy jesteśmy odpowiedzialni?
9. W jaki sposób rozpoznajemy, że ktoś nas kocha? Co znaczy słowo miłość? Jakie znamy rodzaje miłości?
10. Co to są normy, zasady, reguły i czemu służą? Dlaczego należy przestrzegać norm?
11. Co to jest sumienie i jaką pełni funkcje? Dlaczego ważna jest dbałość o rozwój samokontroli (sumienia)?

12. W jaki sposób inni ludzie kontrolują nasze zachowanie? Jaki jest sens takiej kontroli, czemu ona służy?
13. Co to jest asertywność? Jak możemy ćwiczyć się w asertywności? Kiedy występuje agresja, a kiedy asertywność?
14. W jaki sposób rozpoznajemy, że ktoś ma silny charakter? Przygotować przykłady znanych nam osób z silnym charakterem, osobowością.
15. Dlaczego potrzebni są nauczyciele? Co daje nam kontakt z nauczycielami?
16. Czego możemy się nauczyć obserwując żywyoty, np. ogień, wicher, wodę?
17. Co daje nam możliwość współdziałania z innymi? Zaplanować zadanie wymagające współpracy z innymi i zrealizować je.
18. Kiedy potrzebna jest, a kiedy przeszkadza rywalizacja?
19. W jaki sposób możemy okazywać komuś szacunek? Kto jest godzien szacunku i dlaczego?
20. Jak rozumiem terroryzm, na czym polega? Dlaczego trzeba z nim walczyć?
21. Na czym polega globalizacja? Podać 3 dobre skutki globalizacji? Jakie mogą być negatywne skutki globalizacji?
22. Co to jest dobro wspólne? Dlaczego należy szanować i dbać o wyposażenie szkoły? Ustalić wspólne zasady dbania o wyposażenie szkoły.
23. Dlaczego nie należy zabierać cudzej własności? W jaki sposób można pomóc osobom, które mają złą sytuację materialną?
24. W jakich działaniach człowiek może rozładować swoją złość, gniew? Podać przykłady takich zachowań, które z nich są naganne, a które nie?
25. Moje ulubione zajęcia w czasie wolnym od nauki? Co zyskuję dzięki tym zajęciom?
26. Co możemy zrobić, aby być prawdomównymi? Dlaczego dzieci i młodzież kłamią? Jakie mogą być skutki kłamstwa? Podać przykłady z życia wzięte.
27. Dlaczego pomagamy innym? Czy każdy może pomagać?
28. Co dają nam ludzie starsi i chorzy? Co my możemy dla nich zrobić?
29. Co to są niekontrolowane emocje i jak można je kontrolować?
30. W jaki sposób mogę okazywać życzliwość i serdeczność innym ludziom i sobie?

Źródło: prof. prof. Krystyna Ostrowska i Janusz Surzykiewicz „Zachowania agresywne w szkole”. CMPPP, Warszawa 2005.